

TBMM
YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : ...1214...

Tarih : ...25.02.2023...

10/163

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Mezopotamya bölgesindeki medeniyetler için hayati öneme sahip olan Dicle nehriindeki kirliliğin, sebeplerinin ve etkilerinin tüm boyutlarıyla araştırılması, bu etki ve sonuçların ortadan kaldırılması ve kusuru bulunanlar hakkında inceleme başlatılması amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İç tüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye, Suriye ve Irak topraklarından geçen ve antik çağlardan beri Mezopotamya bölgesindeki medeniyetler için hayati öneme sahip olan Dicle Nehri, Diyarbakır'ın Sur ilçesinden ve UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ndeki Hevsel Bahçeleri'nin eteğinden geçmektedir. Dicle nehrinde yaklaşık 40 balık türü yaşamaktadır ve nehir, çevresindeki yabanıl hayat için büyük bir öneme sahiptir. Dicle nehrinde yaşanan kirlilik ve bu kirliliğin oluşturduğu tehlikeler son zamanlarda basına yansımıştır.

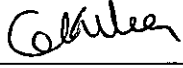
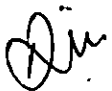
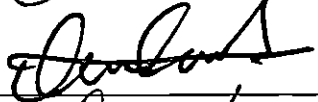
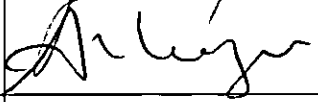
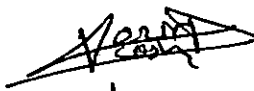
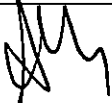
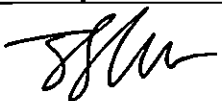
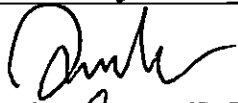
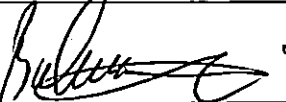
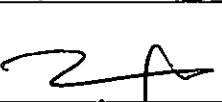
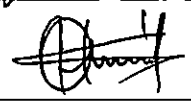
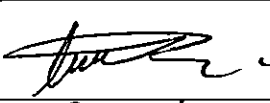
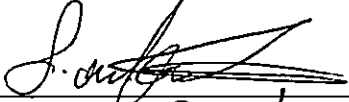
25 Mart 2023 tarihinde Batman Çayı'nda bulunan 1964 yılında yapılmış olan Botaş petrol boru hattı patlaması ile birlikte çaya ham petrol aktığı, petrolün 5 kilometrelik alana yayıldığı, yakın köylerde içme suyunun yasaklandığı, resmi açıklamaya göre vanaların kapatıldığı ve önlemlerin alındığı, ancak Dicle nehrine akan ham petrolün nasıl temizlendiğine ilişkin kamuoyunu aydınlatıcı bir bilgi verilmediği anlaşılmaktadır.

Ayrıca 6 Şubat'ta meydana gelen deprem sebebiyle Silvan yolu üzerindeki Dicle Nehrinin sağ sahiline çadır kenti kurulmuş olup bu çadır kentteki atıkların doğru yönetilmemesi halinde nehre zarar vermesi kaçınılmazdır. Bu hususta da yetkililerce hangi önlemlerin alındığı bilinmemektedir.

Ayrıca DİSKİ'ye ait Atıksu Arıtma Tesisi'nden çıkan siyah ve kimyasal madde içeren atıksuların da nehri kirlettiği iddia edilmektedir. Geçen 30-40 yılda Dicle Nehri'ne yapılan müdahaleler, baraj, evsel ve kimyasal maddelerin nehir sularına karışması nedeniyle bu kirliliğin yaşandığı söylenmektedir. Böyle giderse nehirdeki kirliliğin salgın hastalıklara sebep olma ihtimali de bulunmaktadır.

Dicle Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Tarık Çiçek, Dicle Nehri'nde yaklaşık 40 balık türünün yaşadığını, bunlardan leopar sazanı, bodur yayın balığı ve kurt balığının yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu söylerken; Dicle Üniversitesi Fen Fakültesi Hidrobiyoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Erhan Ünlü de Dicle Nehri'nin yapısının bozulmasından ötürü yanına yaklaşmanın dahi imkansız hale geldiğini belirtmektedir.

Dicle nehrindeki kirliliğin, sebeplerinin ve etkilerinin tüm boyutlarıyla araştırılması, bu etki ve sonuçların ortadan kaldırılması ve kusuru bulunanlar hakkında inceleme başlatılması amacıyla Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

1	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
		R	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	KARS	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	